БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 22 (5951) ЯНВАРИИН 31 ВТОРНИК 1950 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партийнабэшэ эдэбхитэдтэй хүдэлмэри

«Большевигүүдэй хүсэниинь, коммунистнуудай хүсэниинь юун бэ гэхэдэ, тэдэнэр болбол манай партиие олон миллион партийнабэшэ эдэбхитэдээр тойруулан хүреэлүүлжэ шададаг»—гэжэ нүхэр Сталин һургана. Парги, тэрээнэй Центральна Комитет болбол хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциин дундаһаа партийнабэшэ эдэбхитэдые бэе тээшээ татажа байхыень партийна организаци бүхэнһөө саг үргэлжэ эридэг байна.

Партиин Центральна Комитедэй эдэ эрилтэнүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлдэг партийна организацинууд өөрынгөө хүдэлмэридэ амжалтануудые туйладаг байна. Энээниие олон тоото жэшээнүүдээр баримталан харуулжа болоно.

Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци 14 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тус партийна организаци колхозоо һүүлэй жэлнүүдэй туршада соо түрүү зэргэдэ гаргажа шадаа. Колхозойнь малажал дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүрөөд, мүнөө дам саашаа хүгжэжэ байна. Артелиин ажахы элдэб һалбаринуудтай болоо. Мал ба таряаналай хажуугаар зүгы, ан усхэбэрилхэ ажал эрхилэгдэнэ. Мүн овощь тарилгын ажал колхоздо ехэ олзо үгэнэ. Колхозой центр электричествотэй, радиотой болонхой, колхоздонь һайн клуб, библиотекэ бии.

Тус колхозой түргэн хүгжэлтэдэ юун туһалааб?

Нэн түрүүн, партийна организаци болбол колхозойнгоо ажахые хүгжөөн дэбжээхэ бүхы хүдэлмэриие эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша болоһон байна. Партийнабэшэ олон эдэбхитэдтэ түшэглэн ажалаа ябуулхадаа тус парторганизаци амжалтануудые туйлажа шадаба. Тэндэхи эдэбхитэд хэдэн һайн үүсхалнүүдтэ эхи табиһан байнад. Тэдэнэр өөһэдынгөө дурадхалые партийна организацида мэдүүлдэг, юуб гэхэдэ, манай дурадхал партийна организациин талаһаа дэмжэгдэхэ гэжэ тэдэнэр һайса мэдэнэ. Мүн партийна организацишье хадаа ямар нэгэн хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ гээ һаа, эгээн түрүүн лэ эдэбхитэдые суглуулжа, тэдээнэй һанамжые дуулаад, тэдээнэй дэмжэлгэдэ түшэглэһэн бэеэрээ, бүхы колхознигуудта һүүлээрнь хандадаг байна. Партийна организаци болбол нэмэл партийна суглаануудта партийнабэшэ эдэбхитэдые урижа хабаадуулдаг, шухала асуудалнуудаар колхозно эдэбхитэдтэй түсхай зүблөөнүүдые үнгэргэдэг. Тиимэ болоходо, коммунистнууд болбол эдэбхитэдые һургадаг ба өөһэдөө тэдээнһээ һургаал абадаг байна гээшэ.

Партийнабэшэ эдэбхитэдэй дунда хүдэлмэриие зүбөөр табиһан иимэ жэшээнүүдые олоор харуулжа болохо. Партийнабэшэ олон эдэбхитэдтэ үдэр бүри түшэглэн ажаллаха гээшэ партийна организацинуудай амжалтатай хүдэлмэриин шухалын шухала нүхэсэл байһаниие тэдэ жэшээнүүд булта дээ харуулна.

Комсомол, соведүүд, профсоюзууд гэхэ мэтын ажалшадай олониитын организацинуудай хүдэлмэридэ партийна организацинууд һүүлэй үедэ анхаралаа ехээр табилаг болоо. Хэдэн олон айкомууд хүдөөгэй интеллигенциин аймагай гү, али кустовой зүблөөнүүдые, колхозно ажалай зарим һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй зүблөөнүүдые, эхэнэрнүүдэй ба комсомольско эдэбхитэдэй суглаануудые үнгэргэдэг болобо. Партийна организацинууд хадаа партийнабэшэ эдэбхитэдые бэедээ улам олоорнь татаха тумаа партиин табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ дайшалхы үнэн туһалагшадые бүри олоорынь оложо абана гээшэ.

Эдэ һайн һайн жэшээнүүдэй ара талада дутуу дундануудаа харангүй гараха болоо һаамнай алдуу болохо байна. Юуб гэхэдэ, партийнабэшэ эдэбхитэдые хүмүүжүүлхэ тухай һаналаа табидаггүй партийна организацинууд манайда үшөөл бии.

Жэшээлхэдэ, партийнабэшэ эдэбхитэдэй дунда тон һулаар хүдэлмэри ябуулагдана гэжэ ВКП(б)-гэй Прибайкальска айкомой пленумүүд дээрэ нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Гэбэшье, мүнөө болотор тэрэ байдалынь хубилаагүй. Хэдэн олон эхин парторганизацинууд партийнабэшэ эдэбхитэдһээ амяарлашанхай, нэмэл партийна суглаануудые үнгэргэдэггүй, комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие ёһотой һайнаар хүтэлбэрилдэггүй байна. Тиихэдэ, ВКП(б)-гэй Прибайкальска айком эдэ ехэнүүд дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абанагүй.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэжэ байһан мүнөө үедэ партийнабэшэ эдэбхитэдэй дунда ябуулагдаха хүдэлмэриие шангадхаха гээшэ имагта шухала хэрэг мүн. Партийна организацинууд болбол һунгуулиин хуулиие арад зондо ойлгуулха талаар, советскэ арадай түүхэтэ ехэ илалтануудые тайлбарилха талаар агитационно-пропагандистска ба эмхидхэлэй үргэн ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Тэдэнэр партийнабэшэ эдэбхитэдтэ саашадаа улам үргэнөөр түшэглөө һаа, урдаа байһан зорилгонуудые бүри ехэ амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байна.

Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Туркменскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Туркменистанай КП(б)-гэй ЦК-дэ

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет болбол республикынь 25 жэлэй ойн үдэр Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци ба бүхы ажалшадта ахадүүгэй амаршалга хүргэнэ.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа Туркменистанай ажалшадай политическэ эрхэгүй, национальна дарлагданхай ба мүлжэгдэдэг байһан ябадалые хэтэдэнь усадхаа. Туркменскэ ССР-эй 25 жэлэй ой—ленинско-сталинска национальна политикын ба советскэ арадуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй бата хани барисаанай илан мандаһанай эли тодо гэршэ мүн.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ Туркмениин ажалшад арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Колхозно байгуулалтын илаһанай ашаар Туркменскэ ССР-эй социалистическэ хүдөө ажахы ургажа ба бэхижэжэ, тарилгануудайнь талмайнууд үргэжэжэ ба хлопогой ургаса дээшэлжэ байна. Колхозуудтахи ниитын малажал улам хүгжэнэ. Республика доторнь социалистическэ томо промышленность тогтоогдоо.

Культурна байгуулалта республика соонь амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ. Мянга үлүүтэй һургуулинууд, 30 техникумүүд, 6 вузнууд, СССР-эй наукануудай Академиин филиал байгуулагданхай, хүдэлмэрилжэ байна. Техническэ ба научна интеллигенциин кадрнууд ургаа, хүн зоной политическэ ба культурна хэмжээн хэмжээлэшэгүй ехээр дээшэлээ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Туркмениин ажалшад бүхы советскэ арадтай хамтадаа ябажа, немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү шэн зоригтойгоор тэмсээ. Дайнай хойто тээ туркмен арад болбол арадай социалистическэ ажахые ба культурые саашадань хүгжөөхын түлөө шууд шангаар тэмсэжэ байна.

Республикын тогтоогдоһонһоо хойшо 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенцидэ баяр хүргөөд, республикынгаа ажахы ба культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлахын, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тулада Туркмениин ажалшад саашадаа эсэшэ сусашагүйгөөр оролдохо гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет батаар найдана.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Туркменскэ ССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд орденууд болон медальнуудаар шагнагдаба

Туркменскэ ССР-эй тогтоһоор 25 жэлэй ойтой ба промышленность, хүдөө ажахы, наука, культура болон искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной январиин 28-най Указаар республикын олон хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба.

Ленинэй орденоор—47 хүн; Ажалай Улаан Тугай орденоор — 417 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор —824 хүн, «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар — 587 хүн ба «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар — 557 хүн шагнагдаа.

(ТАСС).

1949 оной июниин 11-дэ Челябинска областьдо шулуун метеоритна бороо ороһон. Гал сасарган, янза бүриин үнгэтэй гөөр 350 километр радиус газар дээрэ энэ бороо ороһон байгаа. Метеоридуудай унаһан дүтэ шадарай тосхонуудта сонхонуудай шэл эбдэржэ, гэр хүдэлһэн байха юм. СССР-эй наукануудай Академиин экспедици метеоритна бороогой ороһон газарые шэнжэлбэ. Һаяхан 200 килограмм шэгнүүритэй 70 гаран метеоридууд Москва асарагдаба. Тэдэнэй эгээн томонь 120 килограмм болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метеоридуудые шэнжэлхэ Комитедэй түрүүлэгшэ, академик В. Г. Фесенков асарагдаһан метеоридуудые шэнжэлэн үзэжэ байна.

В. Шаровскиин фото (ТАСС-эй фотохронико).

1949 ондо Украинын ажахын хүгжэлтэ

КИЕВ. Украинска ССР-эй Статистическэ Управлени 1949 ондо республикынгаа арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөн дэбжүүлхэ түсэб дүүргэлгын дүнгүүдые тунхаглаба.

Республикынь промышленна предприятинууд валова продукци бүтээн гаргаха түсэбые 102 процент дүүргэбэ. Тэрэ тоодо республикын нютагай ажаүйлдбэри түсэбөө 104 процент дүүргэв. Украинска ССР-эй территори дээрэхи бүхы промышленностиин валова продукци 1948 онойхитой жэшэбэл 29 процентээр нэмээ. Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшэбэл шэрэм хайлуулга — 33, булад хайлуулга —44, прокат —50, кокс —31, түмэрэй руда абалга —28, марганциин руда—32, нүүрһэн —19 процентнүүдээр, тепловозуудые бүтээлгэ—86, магистральна паровозуудые —53, тракторнуудые —42, таряанай комбайнууд —92 процентнүүдээр нэмэһэн байна. Мүн барилгын материалнуудые, хлопчатобумажна ба нооһон бүд, оймһон, гутал ба үргэн хэрэглэлэй ондоошье эд бараануудые бүтээн гаргалга нилээд дээшэлээ.

1949 ондо Украинска ССР-эй тарилгын талмай, 1948 онойхитой жэшэбэл 900 гектараар нэмээ. Газартаряалангай культурые дээшэлүүлһэнэй, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэһэн й ашаар колхозууд ба совхозуудынь ороохото таряанай, сахарай свёклын ба бусад техническэ культурануудай һайн ургаса туйлаа.

Украина таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид 100,3 процент дүүргэв. Свёкло бэлэдхэхэ пунктнуудта ба сахарай заводуудта 1948 онойхиһоо 42 процент ехээр свёкло тушаагдаа.

Поли хамгаалхэ модо тариха 1949 оной түсэбые колхозууд—152 процент, УССР-эй совхозуудай Министерствын совхозууд — 162 процент дүүргэв. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозуудтань 8 мянга үлүүтэй гектар талмайтай 1512 уһа сөөрэмүүд байгуулагдаа.

1949 ондо колхозуудай ниитын малай тоо толгой: эбэртэ бодо малаар — 30 процент, гахайгаар—2 дахин, хони ямаагаар — 47, адуу морёор —28 процент нэмэбэ.

Дайнай һүүлэй Сталинска табанжэлэй 4 жэл соо Украинын городуул ба городской поселогуудта хамтадаа 15 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байра баригдаһан ба һэргээн бодхоогдоһон, хүдөө нютагуудта 500 үлүүтэй гэр шэнээр баригдаһан ба һэргээн бодхоогдоһон байна.

Республикамнай СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта бэлэдхэнэ

★

1600 агитаторнууд

Улан-Удын Железнодорожно райондо 1600 гаран агитаторнууд һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Предприятинуудай, заводуудай цехүүд соогуур хүдэлмэриин забһарта газетын һонинуудые уншалга хододоо үнгэргэгдэнэ.

Мүнөө тус районой бүхы агитпунктнуудта агитаторнуудай зүблөөнүүд боложо дүүрэө. Тэндэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха арга методүүд тухай хөөрэлдөөнүүд болоһон байна.

И. Панов.

Һунгагшадай списогүүдые зохёолгодо һайнаар бэлэдхэнэ

Һунгагшадай списогүүдые зохёолгодо бэлэдхэхэ ябадал хадаа тон ехэ политическэ удхашанартай хэрэг гээшэ. Списогүүдые саг болзортонь, алдуугүйгөөр зохёолго болбол ажалшадай депутадуудай аймагай, сельскэ ба сомоной Соведүүдэй арюун уялга болоно.

Манай Заиграйн аймагай зарим сельсоведүүд энэ хүдэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр оролсобо. Дабаатын, Старо-Брянска, Дээлэ-Илькын, Заиграйн сельскэ болон сомоной соведүүд һунгагшадай списогүүдые уридшалан зохёолгые дүүргэнхэй. Тиин, агитаторнууд болон эдэбхитэдээр дамжуулан һунгагшадай нэрэ, обог, фамилинуудай хэр зүбөөр оруулагдаһые шалгажа байна.

Д. Дагбаев.

Эдэбхитэйгээр хабаадана

Закаменай аймагай финансово-банковска хүдэлмэрилэгшэд һунгуулиин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоходоо, мүнгэ элсүүлгын 1-дэхи кварталай түсэбые мартын 12 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаа һэн. Мүнөө тэдэнэр ажалаа һайжаруулжа, үнгэрһэн жэлэй үри доёмхонуудые усадхаа.

Тэдэнэр бүгэдөөрэн шахуу агитаторнуудаар хүдэлмэрилжэ, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Б. Шоёнов.

★ ★

Агитатор Георгий Ступин

Шэрэм шудхалгын цехын халуун охёор амилжа байһан корпус соо хэб сохигшодой, шэрэм шудхагшадай, элиһэ һагшагшадай бригада, халаан бүхэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын тула стахановска вахтада жагсанхай. Мүрысөөндэ илагшадта үгтэдэг Улаан туг хэбшэдһээ шудхалаашадта үгтэжэ, тэндэһээ һагшагшадта дамжан ороно... Бригада бүхэн үдэр бүридэ үнгэрэгшэ үдэрэйхиһөө һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын тула урилдана.

Энэ цехын коллектив һунгалтануудай хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, январиин түрүүшын хоёр декадада шэрэм шудхалгын даалгабари үлүүлэн дүүргэһэн байна. Гална, түсэбэй дээдэ тээ хэдэн арбаад тонно шэрэм хайлуулжа, паровозой детальнуудые гаргаа.

Тус цехын коллективэй дунда хэб сохигшо Георгий Алексеевич Ступин эрхим ажалаараа шалгаранхай. Энэ нүхэр январиин 10-һаа хойшо үдэр бүридэ гурбан нормо дүүргэдэг ба тэрээнэй сохиһон хэб соо шудхалаа хэхэдэ нэгэшье голодһон гараагүй байна. Энэ нүхэр мүнөө профессиингээ ажалаар, үндэр бүтээсын талаар мүрысөөндэ илажа, өөрынгөө ажалладаг талмай дээрэ Улаахан туг хиидхээд байдаг.

* * *

Георгий Ступин ажал дээрээ шалгархаһаа гадна, мүн олониитын даалгабариие һайнаар дүүргэдэг байха юм. Цехын парторганизаци нүхэр Ступиниие агитатораар томилоод, нилээд ехэ участок үгэһэн байгаа. «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» абаһанһаа ба агитаторнуудай семинарта хабаадаһанһаа хойшо энэ нүхэр өөрынгөө участогта таба дахин хөөрэлдөөнүүдые хээд байна.

Агитатор Георгий Ступин һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй һунгагшадые танилсуулха хөөрэлдөөнүүдые шадамараар ябуулдаг, өөрөө газетэ ба журналнуудһаа элдэб һонинуудые уншажа, хөөрэлдөөн соогоо социалистическэ оронойгоо, республикынгаа ажалшадай гайхамшагта туйлалтануудые харуулдаг байна. Һаяхан хэһэн хөөрэлдөөндөө нүхэр Ступин СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ гурим тухай хэлэжэ үгөөд, заводойнгоо стахановецуудай ажал тухай һунгагшадта хөөрэжэ үгэбэ:

— Манай заводой коллектив жэлһээ жэлдэ хүсэтэ паровозуудые, вагонуудые олоор бүтээнэ. Эхэ оронойманай түмэрзамайхид Улан-Удын паровозо-вагонно заводой ажалые хүндэлдэг болонхой. Шэнэ амжалтын түлөө тэмсэгшэдэй тоо коллектив соомнай үдэрһөө үдэртэ ургана. Заводтомнай 741 хүдэлмэришэд 1949 оной эсэс хүрэтэр дайнай һүүлэй Сталинска табанжэлэй түсэбөөр үгтэһэн хубита даалгабаринуудаа дүүргэһэн байна. Тиихэдэ, тэдэнэрэй дундаһаа 528 хүдэлмэришэд — токарьнууд, слесарьнүүд шудхалаашад ба бусад 6-һаа 10 гаран жэл хүрэтэрхи ажалай даалгабаринуудые дүүргээ. Өөһэдэйнгөө гаргаһан продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө бүхы бригаданууд тэмсэнэ.

* * *

Һунгагшад нүхэр Ступинай хөөрөөе шагнаад, һонирхоһон зүйлөөрөө олон асуудалнуудые асуудаг байна.

Ажалдаашье, ниитын даалгабаридашье оролдосотойгоор хандадаг Георгий Алексеевич Ступин мүнөө эрхим агитатор гэжэ тоологдоно.

Г. Караманов.

ХОЛЫН ФЕРМЭНҮҮДТЭ

Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд өөһэдынгөө колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар табинхай. Залуу агитаторнууд Р. Чойбонов, Н. Доржиев, А. Аюшеев гэгшэд колхозойгоо холын гүүртэнүүд, фермэнүүдтэ хэдэн дахин ошожо, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Тэндэхи бүхы фермэнүүдэй улаан булангууд һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Плакадууд, лозунгнууд элбэгээр хадагдаһан, политическэ ба уран һайханай номууд суглуулагдаһан байха юм.

П. Хогоев.

Хитадай Арадай республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай В. И. Ленинэй мавзолейдэ оробо

Москвада ерэһэн, Хитадай Арадай республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай январиин 27-до В. И. Ленинэй мавзолейдэ орожо, венок табиһан байна.

Зүүн-Хойто Правительствын Түрүүлэгшын Орлогшо г-н Ли Фу-чунь, СССР-тэ байгаа Хитадай Арадай республикын Посол г-н Ван Цзя-сян, господинууд Оу Янцин, У Сю-цюань, г-н Лай Я-ли ба бусад нюурнууд г-н Чжоу Энь-лайе үдэшэбэ.

В. И. Ленинэй зохёолнуудай VIII том казах хэлэн дээрэ хэблэгдээ

Казахска гүрэнэй хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай VIII томые казах хэлэн дээрэ оршуулан, хэблэжэ таргаба.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай казахска филиал тус томые хэблэлдэ бэлэдхэһэн байна.

Комсомолецуудай үүсхэлээр

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель комсомолецуудай үүсхэлээр колхозно библиотекэтэй болобо.

Комсомольско организациин секретарь Дамбажалсан Жанаев өөрынгөө тусхайта библиотекэһээ 54 ном колхозойнгоо клубта асаржа үгөө. Тэрэнь колхозно библиотекын эхи һууринь боложо үгэһэн байна. Библиотекэнь удангүй нэмээгдэжэ эхилээ.

Мүнөө колхозой библиотекэ эдэбхитэй уншагшадаар олон болонхой. Колхозник Цыренжап Гомбожапов, бэшэг зээгшэ Дондок Цыбиков гэгшэд уранһайханай литературые ехээр уншадаг болоо.

И. Тугутов.

НYХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Абаканска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Котласлес» трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Томско түмэр замай Белово паровозно депогой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

ВЦСПС-эй профсоюзна хүдэлөөнэй Харьковска һургуулиин студентнүүд, курсантнууд, багшанар ба сотруднигууд;

«Профинтерн» гэжэ саарһанай фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Барнаульска ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Челябинска часай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Челябинска ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Главзапнефтестрой» гэжэ Азербайджанска территориальна барилгын управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Красный Октябрь» гэжэ Бакинска тамхинай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Мара» гэжэ Рижскэ трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Новосибирскэ гол мүрэнэй портын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Чкаловуголь» гэжэ трестын Соль-Илецкэ шахтоуправлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Московско-Кировскэ түмэр замай Спас-Деменск паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ худалмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Могилевско локомобильна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Уралхимпромстрой» гэжэ Уральска барилгын-монтажна трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Горькиин нэрэмжэтэ Киевскэ оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Киевскэ ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ленинград, «Прогресс» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Марьинска гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Валашихинска хлопок ээрэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Красноводско нефть болбосоруулха заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан;

Рига городой «Парижская коммуна» гэжэ сэмбэ нэхэхэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Горький городой, А. А. Ждановай нэрэмжэтэ № 2 оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан;

Латвийска ССР-эй «Ильгециемс» гэжэ арһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Октябрьска түмэр замай Управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Каменскэ шахтоуправлениин № 31 шахтын шахтёрнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Харьковска машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Карело-Финскэ ССР-эй Медвежегорско лесхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Камска судоверфиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Донбассантрацит» комбинадай «Краснолучуголь» трестын № 12—бис шахтын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Кемеровскэ электромеханическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан;

Ленинградска коксогазово заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Богураевуголь» гэжэ шулуун нүүрһэнэй трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Керченскэ судно заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Бобруйска областиин «Радичево» гэжэ торфопредприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

«Кагановичнефть» трестын, 6-дахи олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Горьклес» трестын Балахонинска туршалгын показательна леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Дагестанска АССР-эй Махачкалинска нефтепромыселын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алб хаагшадай коллектив;

Азовско загаһанай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Таллин станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Рижскэ вагон-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинградска гүрэнэй счетно машинын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Каспийска далайн оёорые гүнзэгырүүлхэ флодой морягууд;

Ростов-главная гэжэ станциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Тулауголь» комбинадай «Калининуголь» гэжэ трестын № 68 шахтын шахтернууд, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кременчукска харгын машинануудай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Андреевэй нэрэмжэтэ Киевскэ паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Красный Октябрь» гэжэ Московско кондитерска фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Горьковско областиин Дзержинск городой Я. М. Свердловой нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан;

«Азнефтемаш» трестын нефтяной түхеэрэлгын Кишлинскэ машина-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Челябинска тамхинай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Трикотаждеталь» гэжэ Черновицка механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан;

Выксунска металлургическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Краснодарска оёдолой 12-дохи фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Туапсинска нефть болбосоруулгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ростовско тамхинай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

КЕМЕРОВО. Кемеровскэ электро-механическа заводой коллектив Кузбассай шахтануудта тэһэрэлгые аюулгүй болгохо моторнууд ба бусад электро-түхеэрэлгэ бүтээн гаргажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Стахановец Ф. П. Царегородцев шахтануудта эльгээтдэхэ моторнуудые хабсаргажа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа 210—215 процентээр дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Ильичын лампочканууд

МУХАРШЭБЭР. Шаралдайн сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель электрифицировалэгдэжэ, бүхы колхознигуудайнгаа гэр байрануудта Ильичын һаруул һайхан лампочкануудые нособо. **П. Демин.**

Һонирхолтой лекци

Һаяхан, ВКП(б)-гэй Кударын айкомой партийна кабинедэй зал соо диалектическэ материализм тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр О. А. Жеребцов һонирхолтой лекци уншаба.

Тус лекцидэ аймагай партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд ба нютагай интеллигенци олооропо хабаадалсаа. **А. Шатуев.**

Хори гаран хони абаба

БМАССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолые Хориин аймагай Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшад тон халуунаар угтаһан байгаа. Тиин, тус колхозой хониной товарна фермын хонишод, хонин һүрэгөө нилээд олошоруулһанайнгаа түлөө СССР-эй правительствын шэнэ тогтоолой үндэһөөр ажалай нэмэлтэ түлөөһэ абаба. Хонишод Д. Базаров 24 хони, Ж. Бадмаева 23 хони абаа. **Х. Цыренов.**

Механизаторнууд шэнэ клубта

Суулгын МТС болбол 1949 ондо конторын олон таһалгатай шэнэ байшан барижа, ашаглалгада оруулһан байна. Тэрэ байшангайнь нэгэ ехэ таһалга клуб болгогдоод, тэндэ МТС-эй механизаторнууд сүлөөтэй сагтаа культурнаар амардаг болобо. **Г. Галданов.**

Облпрофсоведэй пленум болобо

1950 оной январиин 28-да профсоюзуудай Бурят-Монголой Областной Советэй IV пленум үнгэргэгдэбэ. «СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулга тухай» элидхэлые облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **М. М. Могнонов хэһэн байна. Элидхэл тушаа 8 хүн үгэ хэлээ.**

Һунгуулиин кампаниин үедэ профсоюзууд үгааехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Профсоюзуудай районно, фабрично-заводской комитедүүд болон месткомууд ойлгуулламжын хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулжа, бүхы һунгагшадай хүндэтэ эрхэеэ дүүрэнээр эдлэхыень хангаха ёһотой гэжэ тэдэнэр зааба.

Зарим обкомууд, жэшээлхэдэ, нютагай промышленностиин, гүрэнэй худалдаа-наймаанай, коммунальна ажахын, МТС-үүд ба газартаряалангай, модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай обкомууд һунгалтада үшөө хүсэд бэлэдхэжэ эхилээдүй байба. Тэдэнэй унжагайрһаниие нүхэд Ермоленко (ПВЗ-гэй завкомой түрүүлэгшэ) Дуботолкин (түмэр замай 3-дахи отделениин райпрофсожын түрүүлэгшэ), Коняева (гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ) ба бусад шүүмжэлээ.

Профсоюзуудай зарим обкомууд аймагуудтахи болон нютагуудтахи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые һулаар хүтэлбэрилнэ. Илангаяа, нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком, тэрэнэй месткомууд клубүүд болон Улаан булангуудые бии болгоногүй. Энээн тухай нүхэр Константинова хэлэһэн байна.

Социалистическэ мүрысөө толгойлхо, һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха, кино, радио, уран һайханай самодеятельность мэтые хэрэглэн агитаци хэхэ тухай пленумдэ хабаадалсагшад хэлсэбэ.

Пленум болбол хэлсэһэн асуудалаараа тодорхой шиидхэбэри баталан абаа.

Хоридо унжагайрна

ВКП(б)-гэй VII пленум өөрынгөө шиидхэбэри соо СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ партийна организацинуудай хэхэ хүдэлмэриин программые тодорхойлһон байгаа. Һунгуулиин участогуудтахи агитпунктнуудые саг соонь эмхидхэн бии болгохо тушаа тэндэ мүн лэ хэлэгдэһэн байха юм.

Һунгуулиин участогууд хадаа һунгагшадай дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин центр гээшэ. Тиимэһээнь, агитпунктнууд болбол участок дээрэ политическэ агитаци ябуулгада тон ехэ үүргэтэй байна.

Агитпунктнууд хадаа лекци болон элидхэлнүүдые, мэргэжэлтэй хүнүүдэй — врач, агроном болон бусадай хөөрэлдөөнүүдые, юристын консультаци эмхидхэхэ, уранһайханай литературые хамтаараа уншалгые болон артистнуудай, уранһайханай самодеятельностиин кружогойхидой наадa харуулгые эмхидхэхэ зэргэтэй байгаа.

Һунгуулиин тус участогта хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай хүдэлмэриие агитпунктнууд толгойлдог. Гадна, политическэ мэдээлэйнгээ, методическа бэлэдхэлэйнгээ хэмжээе агитаторнуудай дээшэлүүлхэ ябадалда туһалха, агитаторай үдэр бүриин хүдэлмэридэ бодото туһа үзүүлхэ, тэдэнэй ажал-ябуулгые шалгаха ёһотой байгаа.

Дээрэ хэлэгдэһэниие харахада һунгуулиин участогтахи агитпунктын үүргэ уялгань угааехэ байна.

Гэбэшье, Хориин аймагта агитпунктнуудай үүргэ тоогдоногүй. Агитпунктнуудые эмхидхэхэ болзор үнгэрһэншье һаа, январиин 25-да абажа үзэхэдэ эндэ аяар 6 агитпунктнууд эмхидхэгдээгүй байгаа. Партиин айком хадаа ниитэ зоной дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха талаар эмхидхэлэй хэмжээ-ябуулгануудта партийно-советскэ эдэбхитэдые эл... сүүлжэ шадаагүй.

Иимэ байдалые саашадаа тэсэшэгүй. Агитпунктнуудые һайн гэр байраар хангаха, тэдэниие һунгагшадай дура татамаар урагшаар шэмэглэхэ тушаа хэмжээнүүдые дары абаха ёһотой.

Хүдэлмэриингөө тодорхой түсэбые агитпунктнууд табиха, агитаторнуудай зүблөөн дээрэ тэрэниие хараха зэргэтэй.

Хүдөөгэй коммунистнуудай һуралсал

Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида (секретариинь нүхэр Д. Бадмаев) «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» шудалха кружок хүдэлмэрилнэ.

Тус кружок занятияа недели соо хоёр дахин үнгэргэнэ. Программаар хараалагдаһан темээ 2 час соо шудалаад, һүүлээрнь гадаадын ба дотоодын һонинууд тухай хөөрэлдөө хэдэг байха юм. Кружогто 20 коммунистнууд һуралсана. Тэдээн соо һоо А. Ленхоев, Б. Гырылов, Д. Вадмаев гэгшэд илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадана.

Мүнөө кружогойхид «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» шудалжа байна. Тэдэнэр бригада ба фермэнүүд дээгүүр агитаторнуудаар томилогдонхой.

Тус кружогые Доодо-Бургалтайн долоон жэлэй һургуулиин багша Д. Менжиков хүтэлбэридэг юм.

Д. Буянаев.

Большевигүүдэй бэеэ даанхай марксистска парти болон бүридэлгэ

* *

(Пражска партийна конференци)

* * *

Ородой түрүүшын революциин диилдэһэнэй һүүлээр Россида харгис атэгээдүүд гаараһан байгаа. Хаанай министр Столыпин бүхы орониие үлгэлгын сахануудаар дүүргэһэн юм. Сэрэгэй-полевой сүдүүд хадаа революционернүүдые олоор саазалдаг ба каторгада ябуулдаг байгаа.

Энээнтэй хамта, буржуази болбол пролетариадта ба 1905 ондо пролетариадай туйлаһан дайшалалтануудта добтолго хэжэ оробо. Фабрикантнууд, заводчигууд, шахтануудай эзэд хүдэлмэриин үдэрые ехээр һунааба. Хүдэлмэришэдтэ яла тохолго үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байгаа.

Хэһээлгэ мүрдэлгөөр хизаарлангүй хаанта правительство болбол деревнидэ нюдарган баяшуулые хаанта засагай найдабаритай түшэг тулгуури болгохо гэжэ шиидэһэн юм. Столыпин хадаа таряашадые общинаһаа хуторнууд болгон илгаха тухай хуули гаргаа. Таряашад хубита заахан газараа худалдаха эрхэтэй болоһон байгаа. Столыпинска реформо болбол үгытэй таряашадые үзэгдөөгүй ехээр үгырхэ хооһорхо ба нюдарган баяшуулые баяжаха ябадалда хүргэһэн юм. Нюдарган баяшуул общинна һайн газарнуудые булимтарһан ба үгытэйшүүлэй газарые үнэ сэнгүйгөөр абаһан байна. Правительство хадаа деревниин үгытэй ба дунда шалалтай таряашадые налогоор дарадаг байгаа.

Ородой революциин диилдэлгэ хадаа революциин дагалдагшадай дунда мэгдүү ябадал гаргаа һэн. Тэдэнэр партиин революционно лозунгнуудһаа ба программын революционно эрилтэнүүдһээ эшүүритэйгээр хулжаад, пролетариадай революционно нюуса партиие усадхаха гэһэн байгаа. Тэдэ ликвидаторнууд Столыпинай зүбшөөрһэн легальнабшэ парти байгуулха гэһэн һанаашалгаяа нюудаггүй байба.

Ленин Сталин хоёрой хүтэлбэри доро ябажа, большевигүүд хадаа партиин далдагүй дайсад болоһон ликвидаторнуудта эсэргүү, партиин далда дайсад байһан отзовистнуудта эсэргүү эрид шууд тэмсэбэ.

Зүһэн бүриин оппортунистнууд хадаа большевигүүдэй революционно хүдэлмэриие таһалдуулха гэжэ оролдодог байба. Тиимэһээ, большевигүүд болбол Ленин, Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, бүхы оппортунистическэ течениинүүдтэ эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэһэн юм.

Ликвидаторнууд ба отзовистнуудта эсэргүү эрид шууд тэмсэхэтэеэ хамта, Ленин, Сталин болбол троцкизмда эсэргүүсэн хатуу шангаар тэмсээ. Троцкий хадаа «фракцида оролсоногүйб» гэһэн хуурмаг баталамжануудые хэлэжэ, хорото ябуулгаяа далдалдаг байба. Эгээл тэрэ үедэ Троцкиие «Иудушка Троцкий», хамагай муухай карьерист ба фракционер гэжэ Ленин нэрлэһэн байһан юм.

Нүхэр Сталин болбол ликвидаторнуудта, отзовистнуудта, троцкистнуудта эсэргүү хатуу шанга тэмсэлдэ, нюуса революционно партиие хамгаалха ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ Ленинэй үнэн соратнигынь байгаа.

«Ородой агууехэ революци хосороогүй—амиды байна! Энэ хадаа юрэл сухаряад, ерээдүйдэ хүсэтэ байлдаануудые хэхын тулада хүсэеэ сугларуулжа байна... Бидэнэр мэнэ дэлбэрэлгэнүүдэй болуутай байхада ажаһуунабди, хаанта засагые унагааха гэһэн хуушан зорилго урдамнай табигдаад байна...

Манай уялга, түрүү хүдэлмэришэдэй уялга юуб гэхэдэ, республикын түлөө, пролетариадай эрхын түлөө ерээдүйн алдарта тулалдаануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха ябадал болоно», — гэжэ нүхэр Сталин «Тифлисский пролетарии» газетэдэ бэшэһэн байгаа.

Хүдэлмэришэн ангида большевигүүдэй идейнэ нүлөөлэлгэнь үдэр бүри үргэдэжэ байба.

Ликвидаторнуудта ба отзовистнуудта, мүн тэрэшэлэн троцкистнуудта эсэргүүсэн ябуулха тэмсэл хадаа большевигүүдэй урда—бүхы большевигүүдые нэгэ доро ниттаруулжа, тэдэниие бэеэ даанхай большевистскэ парти болгожо бүридүүлхэ гэһэн тон шухала зорилго табиһан байгаа. Парти, хүдэлмэришэн ангиие хахалан задалжа байһан оппортунистическэ урадхалнуудые дууһахын тулада, мүн хүдэлмэришэн ангиин хүсыень гүйсэд һайнаар суглуулжа, тэрэниие революционно шэнэ дэбжэлтэдэ бэлэдхэхын тула большевигүүдые бэеэ даанхай большевистскэ парти болгохо шухала хэрэгтэй байгаа. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула эгээл түрүүн партиие оппортунистнуудһаа, меньшевигүүдһээ сэбэрлэхэ хэрэгтэй байгаа. Энээниие VI Бүхэроссийска партийна конференци бэелүүлээ.

VI партийна конференци зарлахын тула Российска эмхидхэлэй комисси байгуулагдаһан юм. Ленинэй даалгабаряар, Серго Орджоникидзе Росси ерэбэ. 1911 оной намар Бакуда, удаань Тифлисидэ Российска эмхидхэлэй комиссиин зүблөөнүүд болоо. Конференцидэ бэлэдхэхын тула Ленин болбол Париждахи, Цюрихтэхи, Женевэдэхи, Лондондохи, Брюссельдэхи большевистскэ группануудта ябажа, элидхэлнүүдые хэһэн ба хилын саадахи большевистскэ группануудай зүблөөе 1911 оной декабрьда Парижда үнгэргэһэн байгаа.

VI конференци 1912 оной январь соо Прагада сугларһан юм. В. И. Ленин конференциин хүдэлмэриие хүтэлбэрилһэн, гол элидхэлнүүдыень хэһэн ба шухала резолюцинуудыень бэшэһэн байна.

Конференцидэ 20 үлүүтэй партийна организацинуудай түлөөлэгшэд сугларaa. Тиимэһээ, тус конференци формальна талаараа съездын удхашанартай байгаа.

Энэ конференци большевистскэ Центральна Комитедые В. И. Ленин түрүүтэйгээр һунгаһан юм. Ленин, Сталин, Орджоникидзе, Свердлов, Спандарьян ба бусад ЦК-да һунгагдаһан байна. Нүхэд Сталин ба Свердлов тэрэ үедэ сүлэлгэдэ байһан тулада ЦК-да заочноор һунгагдаа һэн. ЦК-гэй гэшүүдтэ кандидадуудай дунда М. И. Калинин һунгагдаһан байгаа.

Тэрэшэлэн Россида революционно хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ практическа центр (ЦК-гэй Ородой бюро) нүхэр И. В. Сталин түрүүтэйгээр байгуулагдаһан юм. Ородой бюродо нүхэр Сталинһаа гадна Свердлов, Спандарьян, Орджоникидзе, Калинин оролсоһон байгаа.

Партиин центральна аппарат һэргээн бодхоогдоо, партиин ЦК байгуулагдаа гэжэ конференциин мэдээсэл дотор соносхогдоһон байна. Хашалга мүрдэлгын хэды ехээр хэгдэбэшье, партиин газаа талаһаан хүндэ хүшэр сохилтонуудай, дотоодо талаһаань оппортунистнуудай урбалтын хэгдэбэшье, пролетариадай парти өөрынгөө түгые, өөрынгөө организациие сахин хамгаалжа шадаһан байна.

Пражска конференци болбол ликвидаторнуудые партиһаа намнаха гэжэ тогтооһон, меньшевигүүдтэй холбоогоо бүримүһэн таһалһан юм, ликвидаторнуудта эсэргүү эрид шууд тэмсэхэ, тэдэнэрэй үзэл сурталай дайсан харшые элирүүлэн тайлбарилха, легальнабшэ РСДРП-е һэргээхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа табиха гэжэ партиецуудые уряалһан байгаа. Меньшевигүүдые партиһаа намнаад, конференци хадаа шэнэ түхэлэй парти, большевистскэ парти бүридхэн байгуулаа һэн.

Большевигүүд хадаа иимэ партиие аяар хуушан «Искрын» үеһөө эхилэн, үсэд шангаар, сухарилтагүйгөөр бэлэдхэжэ байһан байна. Энэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ Ленинэй «Юу хэхэб?», «Хоёр тактика», «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэхэ мэтын номууд шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна.

«Парти боложо бүридүүлхын тулада иимэ үндэһэтэй һайнаар бэлэдхэгдэһэн, большевистскэ группа шэнги нэгэшье политическэ группа түүхэдэ хэзээдэшье байгаагүй гэжэ бүрин найдалгатайгаар хэлэжэ болохо байна». («ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», Бурмонгиз, нюур 208).

Конференци хадаа гүрэнэй Думада һунгалтанууд тушаа партиин тактикые тодорхойлходоо демократическа республикын түлөө, 8 часай хүдэлмэриин үдэрэй, помещигүүдэй газарые конфискаловалхын түлөө гэһэн лозунгнуудые һунгуулиин гол лозунгнууд болгон абаһан байгаа. Большевигүүдэй эдэ лозунгнууд доро 1912—1914 онуудта хүдэлмэришэн олониитын революционно хүдэлөөнэй шэнэ дэбжэлтэ ябаһан байна.

«Энэ конференци болбол манай партиин түүхэдэ агууехэ удхашанартай байгаа, ушарынь юуб гэбэл, тэрэ хадаа большевигүүд меньшевигүүд хоёрой хоорондо хилэ жаа табиһан ба бүхы орон доторхи большевистскэ эмхинүүдые ... нэ большевистскэ парти болгон нэгэдхэһэн байна». (Сталин).

Россин арадууд Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, хаанта хархис ёһо гурим унагааһан, помещигүүд ба капиталистнуудай засагые хобхолжо ... һан, гражданска дайнай үедэ ... сэгтэ интервенциие үй бута ... һон ба социалистическэ общество байгуулһан байна.

Ленин—Сталинай партиин ... сэн мэргэн хүтэлбэри доро ябажа советскэ арад Эсэгэ ороноо ... гаалгын Агууехэ дайниие ил... түгэсөөр дүүргэжэ, Европын ба Азиин арадуудые боолоолоохо аюулһаа абарһан ба мүнөө ... орон дотор коммунизм байгуулжа ... тые амжалтатайгаар бэлүү... байна.

Д. Зуб...

ШЭНЭ ТҮЛНҮҮДЫЕ НЭГЭШЬЕ ХОРОЛТОГҮЙГӨӨР АБАЯ!

★ ★

Малажалые хүгжөөхын түлөө тэмсэл

Бурят-Монголой АССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Хоринин аймагай бүхы колхознигууд, малажалай мэргэжэлтэд угтаехэ баяртайгаар угтаһан байна.

Энэ түүхэтэ тогтоол хадаа колхозуудта ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй дүүргэлтын дүнгые гаргажа байһан үетэй тохёолдоо һэн. Тиин, манай аймагай колхозууд 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ түсэбөө бүхы түрэлэй малаар, мүн шубуу үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, малажалай продуктнуудаар түрэнтөө сүм тоосоо. Бүхы колхозууд ашаг шэмэтэ малай дүрбэн фермэнүүдтэй болонхой. Адуу малай олошорһоной жэшээе харуулаа һаа, 1948 оной дүнгүүдтэй жэшэбэл, 1949 он соо (адуугүйгөөр) бүхы мал 14680 толгойгоор олон болоһон байна.

Аймагай партийна, советскэ организацинууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бүхы колхознигууд малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, ашаг шэмэтэ, һайн үүлтэрэй малнуудые үсхэхэ ябадалда илангаяа ехэ анхарал хандуулаа. 1949 он соо олохон колхозуудта племфермэнүүд эмхидхэгдэһэн байна. Һайн үүлтэрэй, нарин нооһотой хонидой тоо толгой 62 процентээр олошоруулагдаа.

Эмхидхэлэй-ажахын талаар гээгдэжэ ябаһан колхозуудта аймагай партийна, советскэ организацинуудай зүгһөө ехэхэн туһаламжануудые үзүүлдэг болоһон ябадал хадаа тэдэнэй ургашань татаха арга боломжо олгожо үгэбэ. Жэшээлхэдэ, «Красный партизан» колхоз 1949 оной эхин хүрэтэр аймаг соо эгээл ехээр гээгдэжэ ябаа һэн. Тэндэ малажал хүгжөөхэ түсэб бүтээгдэдэггүй байһан юм. Тиин, ВКП(б)-гэй айком, аймгүйсэдком тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг энэ колхозые нарин хиналта доро абаһан байгаа.

Тэрэнэй ашаар, малажал дээрэ хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэй кадрнууд бэлэдхэгдэһэн, колхозой коммунистнууд, комсомолецууд харюусалгата участогууд дээгүүр табигдаһан байна. Тиигээд байхада, энэ колхоз 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гурэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүн Кировэй, Ленинэй, Сталинай, Чапаевай, Ждановай нэрэмжэтэ, «Шэнэ ажал», «Родник» ба бусад олон колхозууд ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна. Эдэ колхозуудта үхэрэй, гахайн, шубуунай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Үнгэрэһэн урда жэлнүүдтэ аймагай олохон колхозуудай гахайн, шубуунай фермэнүүд нилээд ехэ дутуу дундатай байдаг һэн. Үнгэрһэн жэл соо гахай үсхэбэрилхэ, шубуу олошоруулха, тэрээнэй үүлтэрые һайжаруулха хэрэгтэ эрид хубилалта хэгдэһэн байна.

1949 ондо аймагай колхозууд малажалай фермэнүүдые дүй дуршэлтэй кадрнуудаар хангаха, малшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухала анхарал табяа. Колхоз бүхэндэ зоотехническэ һуралсал эмхидхэгдэһэн байна. 1949 ондо малажалай түрүүшүүл бүри олошороо. Тэдэнэрэй дунда олон тоото коммунистнууд ба комсомолецууд бии.

«Гигант» колхозой гэшүүн 73 наһатай хонишон Егор Михайлович Скворцов 100 эхэ хонидһоо 113 хурьга абажа түлжүүлһэн, хонин бүриһөө хоёр килограммһаа дээшэ нооһо хайшалһан байха юм. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад Дарижап Цымпилова, Хурла Доржиева, Долгор Тамжитова ба бусад 96 үнеэдһээ 96 тугал абажа түлжүүлээ. «Шэнэ ажал» колхозой гахайшан Цындыма Гомбоева эхэ гахай бүриһөө 15 поршоонхонуудые абаһан гэхэ гү, али 6 эхэ гахайһаа 96 поршоонхо абаһан байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуушан Буда Жамбалов 59 гүүнһээ 59 унага абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна.

Колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинууд малай һубайраха ябадалые усадхаха, эхэ малые олошоруулха хэрэгтэ шухала анхарал табидаг болоо. 1949 ондо үнеэдэй тоо 17,9 процентээр, гахайн тоо 105 процентээр олошоруулагдаа.

Гэбэшье, малажалые хүгжөөхэ талаар аймагай зарим колхозуудта ехэхэн дутуу дунданууд бии байна. Илангаяа, малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Олон колхозууд зоотехническэ эрилтые хүсэд хангахаар сэбэр дулаан байрануудые барижа диилээдүй. Малай үүлтэр болон харууһые һайжаруулха ябадалнууд бүхы колхозуудта хангалтатай гэжэ хэлэхын аргагүй.

Малшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэринүүд урда жэлнүүдтэ ороходоо нилээд һайжараа гэбэшье, мүнөө үеын эрилтые хүсэд хангахаар табигдаагүй байна.

Мүнөө манай аймагай колхознигууд СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ шэнэ уялгануудые абаад, социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, адуу малай байдал, харууһые бүри һайжаруулжа байнхай.

Аймагай партийна, советскэ организацинууд малшадай дэбжэлтые толгойлон хүтэлбэрилжэ, малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хангаха болоно.

М. Болдохонов, ВКП (б)-гэй Хоринин айкомой секретарь.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой хонинОй товарна фермэ 1949 ондо хони үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Тус фермын хүдэлмэрилэгшэд хони үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй түсэбые хоёр жэл соо дүүргэхэбди гэжэ уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фермын эрхим хонишод Д. Базарова, Ц. Цыжипова.

М. Миневэй фото.

Хонид түрэжэ эхилээ

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ манай фермын бүхы хонишод социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байна. Мүн бишье эдэнэртэй мүрысэн энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ уялга абаа һэм.

Тиигээд энэ уялгаяа бэелүүлжэ эхилээб. Минии харууһалдаг хонидой 68-иинь түрэжэ, 79 хурьга гаргаа. Мүнөө хурьгадни тобир тарганаар түлжэжэ байна.

Намда 260 эхэ хонид даалгагданхай. Эдэнэр бултадаа түрэхэ юм. Тиимэһээ түл абалгые эрхимээр үнгэргэжэ, нэгэшье толгой хурьга ба хони гарзалуулхагүйн түлөө эрид шангаар тэмсэжэ байнаб.

Ц. Дараева, Мухаршэбэрэй аймагай «Шэнэ байдал» колхозой ахалагша хонишон.

Түл абалгада бэлэн

Манай колхозой хониной-товарна фермынхид һүүлэй үедэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 120 хонин бүриһөө 133 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна. Тиигэжэ колхознай хони үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Түрүү хонишод Елезова, Силиванова гэгшэд илангаяа һайн амжалта туйлаа. Эдэнэр даажа абаһан хонидоо имагтал зоотехническэ заабаряар харууһалдаг, орооной кампание саг сооньь үнгэргэжэ, түсэбэй ёһоор түл абадаг байна. Энэ хоёр хонишод 1949 ондо туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэнүүдтэ хүртэһэн байха юм.

Мүнөө манай колхозой хонишод һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ шэнэ уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо. Тиихэдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаха зорилго табиба. Иигээд хониднай олоороо түрэжэ эхилхэнь. Тэрээнтэй хамта, түрхэ хонидой харууһан улам һайжаруулагдажа байна. Мүн хурьгадай байранууд заһабарилагдажа бэлэн болонхой. Түл абалгын үедэ хонишод үдэр һүниигүй ээлжээгээр дежурилжа, хурьгадаа хүлдөөнгүй абадаг юм. Мүнөө зарим хонид түрэжэ байна.

И. Томский, Кабанскын аймагай 17 парт. съездын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Дэмы байжа, дээрээ ортобо

Малажалдахи эгээл харюусалгатай хүдэлмэринүүдэй нэгэн хадаа шэнэ түл абалга болоно. Хэды тиимэ байбашье һаань, Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ хонидой түрэлгэдэ ямаршье бэлэдхэлгүй байжа, дээрээ ортобо. Эндэ хонидые түрүүлхэ тусгаар байра түхеэрэгдээгүй, мүн хурьгадайшье байранууд заһабарилагдаагүй юм. Энээндэ колхозой малажалые даагша нүхэр Гончиков зэмэтэй.

Мүнөө хонишод Санжиева, Цыбиков гэгшэд хурьгадаа өөһэдынгөө гэртэ байлгана. Гадна, фермын дэргэдэ үбһэн болон бусад тэжээлнүүд зөөгдөөгүй дээрэһээ, хонидынь заримдаа хүсэд садатараа эдеэлэнгүй үнжэнэ.

Түл абалгада бэлэдхэлые таһалдуулжархёод, үдэр бүри архидажа ябадаг Д. Гончиковто мүнөө хүрэтэр аймагай организацинуудай зүгһөө ямаршье хэмжээ абаагүй байхань гайхалтай.

В. Шубин.

Малаа һайнаар үбэлжүүлжэ байна

Тункэнэй аймагай «Боевик» колхозой малшад малажалые хүгжөөлгөөр туйлаһан нёдондонойнгоо амжалтые улам бэхижүүлэн, энэ жэлдэ бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Тус колхозой һаалишад малнуудаа дулаан байрада, бардам тэжээл дээрэ үбэлжүүлжэ байха юм. Һаалишан Д. Д. Жабуева шалгарма һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Б. Шоёнов.

ҺУНГУУЛИИН ХУУЛИ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

4. һунгагшадай списогууд

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй 12-дохи статьягай ёһоор һунгагшадай список зохёохо үедэ СССР-эй Советэй территори дээрэ (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) һуужа байһан ба һунгалтын эрхэтэй, һунгалта болохо үдэр 18 наһа хүрэһэн бүхы граждананууд һунгагшадай списогтэ оруулагдаха ёһотой.

Сүүдэй шиидхэбэреэр һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүд болбол тэрэ шиидхэбэри дотор һунгуулиин эрхэ хаһахаар тогтоогдоһон болзоорой турша соо мүн хууляар тогтоогдоһон гү ёһоор, ухаамуутай гэжэ тоологдоһон хүнүүд һунгагшадай списогтэ оруулагдаха ёһогүй. Һунгагшадай списогуудые тон нарийнаар ба харюусалгатайгаар зохёохо хэрэгтэй. Хэрбээ алдуу гараад байгаа һаа ямар нэгэн һунгагша өөрынь олгогдоһон эрхээ эдлэжэ шадангүй болохо байна.

Һунгагшадай список тунхаглагдаһан ба һунгалтын үдэр хоёрой хоорондо өөрынгөө байха газарые һэлгэһэн (командировкодо гараха, өөрэ газарта ошохо) һунгагшадта һунгалтануудта хабаадалсаха дүй болгохо арга боломжо олгогдоно.

Иимэ ушарта ажалшадай депутадуудай Соведэй алишье һаа гүйсэдхэхэ комитет болбол «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 20-дохи статьягай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтооһон формоор «Голосовалха эрхые баталһан үнэмшэлгэ» үгэхэ ба һунгагшадайнгаа список дээрэ — «гараа» гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой. Һунгагша болбол шэнэ газарта ошоод байхадаа (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) «голосовалха эрхые баталһан үнэмшэлгөө» ба мүн тэрэшэлэн нюурайнгаа үнэмшэлгые харуулаад, һунгагшадай списогтэ оруулагдаха байна.

Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол һунгалта болохоһоо 30 хоног урид һунгагшадай списогуудые бүгэдэнниитын харахын түлөө үлгэхэ байна. Соведэй гү, али һунгуулиин участогай гэр байшан соо һунгагшадай энэ списогтэй танилсаха аргые хангаха уялгатай.

Граждани бүхэн һунгагшадай список соо гараһан буруу зүйлнүүдые (списогтэ оруулагдаагүй, списогһоо гаргагдаһан, фамили, нэрэ, обогуудые буруу бэшэһэн, һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүдые списогтэ буруугаар оруулһан) олобол, тэрээн тухай мэдүүлгэнүүдые тус список тунхаглаһан ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ үгэхэ ёһотой. Энэ мэдүүлгэ болбол ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедээр гурбан үдэрэй болзорһоо оройтонгүй харагдажа үзэгдэхэ байна. Һунгагшадай списогэй буруу болоһон тухай мэдүүлгые хаража үзөөд, ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол нэгэн гэбэл, һунгагшадай списогтэ шухала заһабари оруулха, үгышье һаа тэрэнэй мэдүүлгые хангаагүй орхиһон шалтагаанууд тухайда бэшэмэл справкые мэдүүлгэ барингшада үгэхэ уялгатай.

Хэрбээ мэдүүлгэ баригша ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй шиидхэбэрие зүбтэй гэжэ тоологүй һаа, һунгагшадай список соо гараһан буруу зүйлнүүд тухай асуудал тушаа арадай сүүдтэ гомодол барижа шадаха байна. Арадай сүүд болбол ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түлөөлэгшые дуудажа асараад, списогэй буруу болоһониие заалһан гомодолые гурбан хоногой болзор соо сүүдэй нээмэл заседани дээрэ үзэхэ юм. Тиигээд өөрынгөө гаргаһан шиидхэбэрие мэдүүлгэ баригшада ба мүн Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ тэрэ дары мэдээсэхэ уялгатай байна.

Буржуазна оронуудай конституцинууд соо бүгэдэниитын һунгаха эрхэ тухай ёһо дүүргэжэ бэшэгдэдэг байна. Бодото байдалыень хараад үзэхэдэ, оломиллион ажалша зонууд һунгаха эрхээ ямар нэгэн аргаар хаһагдадаг. Америкэдэ негритянскэ зонуудай ехэнхи хубинь бэшэг мэдэхэгүй гү, али «эрьюу зантай» гэгдэжэ һунгаха эрхээ хаһагдадаг байха юм. Тэрээнһээ гадна, зөөри шадалай зэргэ, раса ба национальна илгаа, түбхинэһэн һуудал хаража, һунгуулиин эрхые байгуулдаг.

Тиихэдэ, советскэ һунгуулиин хуули болбол граждани бүхэндэ өөрынгөө һунгуулиин эрхые гүйсэд эдлэн бэелүүлхэ арга олгоно.

Манай һунгуулиин системэ болбол больницада хэбтэһэн, аян замда ябаһан һунгагшадта тусхай анхаралаа табижа, 25 хүнһөө доошо бэшэ хүн зонтойгоор һунгуулиин участок бии болгодог юм. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, советскэ оронэй граждани бүхэн ямаршье сагта, хаанашье ябаа һаа һунгахашье ба һунгагдаха эрхэтэй байһаниие гэршэлнэ.

Үзэг бэшэгтэ һургалгада большевистскэ анхарал та иха

ХЭЖЭНГЭДЭ ҺУРАЛСАЛ ЯМАРААР ЯБУУЛАГДАНАБ

Ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ арад зониие һургаха тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол толилогдоһоор удаан болоо. Энэ үе соо республикын хэдэ хэдэн аймагууд соо нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Тиигэбэшье, арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха тушаа хүдэлмэри үшөө хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаар.

Хэжэнгын аймагай олохон колхозуудта энэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Дээрэ дурсагдаһан тогтоолой гаргагдаһанһаа хойшо Чесанын сомсоведэй гансахан «Коминтерн» колхоздо 171 хүн үзэг бэшэгтэ һургагдаһан байха юм. Чесанын сомсоведэй избач, 60 наһатай үбгэн нүхэр Буханеев энэ хүдэлмэриие ехэ оролдосотойгоор эмхидхэнэ. Нүхэр Буханеев болбол улаан булангуудта, холын гүүртэнүүдтэ, колхознигуудайнгаа гэр байрануудта ябажа, ажалшадые үзэг бэшэгтэ һургалгые эмхидхэдэг юм. Нүхэр Буханеев хадаа арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха тушаа хүдэлмэриие агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэритэй зүбөөр зохилдуулан, шухала событинууд тухай колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые ходоодоо үнгэргэжэ байдаг. Чесанын сомсоведэй колхознигууд нүхэр Буханеевые ехэ хүндэтэйгөөр хүлеэжэ байдаг.

Тэндэхи һургуулиин багша нүхэр Жигжитова, энэ колхозой малажалай гүүртые даагша нүхэр Дамбаев, колхозой гэшүүн нүхэр Бадмацыренова гэгшэд энэ хүдэлмэридэ мүн эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээнь, нүхэр Бадмацыренова 20 хүниие үзэг бэшэгтэ һургаһан байха юм.

Тиимэ дээрэһээ «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ, мүн бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн политическэ ба уранһайханай номуудые уншагшадай тоо Чесанын сомсовет соо нилээд олошороо.

Тэрэшэлэн Доодо-Худанай сомсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо энэ хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана, 77 колхознигууд үзэг бэшэгтэ һургагдаад байна. Мүнөө колхоздонь 9 культармеецууд хүдэлмэрилнэ. Ворошиловско эхин һургуулиин багша нүхэр Цыксоева энэ хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ хадаа 28 хүниие үзэг бэшэгтэ һургаа. Өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дуршэлые хэрэглэжэ, шадамар һайнаар заадаг дээрэһээнь, нүхэр Цыксоевада заалгаһан колхознигууд уншахадаашье һайн, бэшэхэдээшье муу бэшэ байха юм.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха ябадал муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө тусхай кружогто 18 хүн һуража байна. Эхин һургуулиие даагша нүхэр Токтохоев энэ хүдэлмэриие оролдосотойгоор ябуулна. Һуража байһан колхознигуудай һуралсалайнь шанарые шалгажа үзэхэдэ хангалтатай байгаа. Колхозой ОТФ-е даагша Ц. Бальжитова, парторганизациинь секретарь Н. Бальжитова, колхозой бригадир Д. Дандаров гэгшэд «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ уншаад, ойлгоһоноо бурядаар хөөрэжэ үгэхэдөө, мүн бэшэхэдээ бэрхэнүүд байба.

Тиихэтэй хамта, Хэжэнгын аймагай зарим колхозуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Арад зониие үзэг бэшэгтэ һургалга Хэжэнгын, Советскэ болон Дээдэ-Худанай сомсоведүүдтэ илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Хэжэнгын сомсоведтэ арад зониие үзэг бэшэгтэ һургалгын ябаса тухай асуудал аймгүйсэдкомдо зүбшэн хэлсээд, тусхайта тогтоол гаргаһан байбашье һаань, Хэжэнгын сомсовет (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдендамбаев) энэ асуудалые өөрынгөө сесси дээрэ нэгэшье дахин зүбшэжэ хэлсүүлээгүй. Сомон доторнь үзэг бэшэгтэ һургагдаха ёһотой хүнүүдэй тоошье бүридхэгдөөгүй байха юм. Тиимэ дээрэһээ үшөө хэды хүнүүдэй һургагдаха ёһотой байһыень мэдэнэгүй.

Советскэ сомсоведтэ энэ тон шухала хэмжээ-ябуулгые бэелүүлгэдэ хайша хэрэгээр хандаһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эндэ арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха тушаа хүдэлмэри һаяхан лэ эхилэгдэжэ байна.

Партийна эхин организацинуудай зарим секретарьнууд энэ хүдэлмэриие ударидажа эмхидхэхэ ёһотой байһан аад, өөһэдөөшье бурят-монгол үзэг бэшэгтэ үшөө һураагүй байха юм. Дунда-Худанай сомсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ, Дээдэ-Хуланай сомсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай эхин парторганизацинуудай секретарьнууд нүхэд Дамдинов, Санжимитыпов гэгшэд үзэг бэшэгтэ өөһэдөө һураагүй байна. Тиимэһээ тус колхозуудта колхознигуудые үзэг бэшэгтэ һургаха ябадал хангалтагүй.

Тэрэшэлэн аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд энэ хүдэлмэридэ зохихо анхарал табинагүй.

Дээрэ дурсагдагша тогтоолой толилогдоһон сагһаа хойшо Хэжэнгын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком энэ асуудалые оройдоо хоёр дахин зүбшэн хэлсэбэшье һаа, баталан абаһан тогтоолнуудайнгаа хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһыень шалгадаггүй байшоо.

Мүн «Кижингинский колхозник» газетэ энэ асуудалда анхаралаа тон багаар хандуулна. Гурбан жэл соо энэ асуудалаар оройдоо хоёр статья тус газетэдэ толилогдоһон байха юм.

М. Мангадаев.

Уншадаг, бэшэдэг болонхойб

Ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол шэнэ үзэг бэшэгтэ арад зониие һургаха шухала хэмжээ-ябуулга манай колхозой гэшүүдэй дунда һайнаар бэелүүлэгдэһэн юм. Үзэг бэшэг шудалагшадай дунда бишье һуралсаһан байгааб. Тиин, жэлһээ үлүүхэн һуралсаһанайнгаа һүүлдэ үзэг бэшэгтэ һургаха кружогые амжалтатайгаар дүүргэжэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ зохёогдоһон, оршуулагдаһан номуудые ба «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ уншадаг болонхойб.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохёогдоһон Ж. Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала», «Сүхэ батор», Ч. Цыдендамбаевай «Банзаровай лагван» гэжэ номуудые тон һонирхолтойгоор уншажа дүүргээб.

Үндэһэн бурят-монгол хэлэн дээрэ зохёогдоһон номуудые ба газетэ уншадаг болоходоо орон соо ба хилын саана боложо байһан һонинуудые ходоодоо дуулажа, сэдьхэлээ ханан ябадагби.

Дулгар Тогошеева, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Багша-культармеец

Жамнин Содномович Цыбанов гэгшэ Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын долоон жэлэй һургуулида хүдэлмэрилдэг. Энэ нүхэр тус һургуулиин багшанарай дунда наһаараашье, багшын ажалай дуршэлөөршье бага залуу хүн юм. Тиин, нүхэр Цыбанов арад зониие үндэһэн бурят-монгол үзэг бэшэгтэ һургаха ябадалда тон анхаралтайгаар хандадаг. Үзэг бэшэг шудалалгын кружогые гурбан жэл соо хүтэлбэрилхэ зуураа, нютагайнгаа нилээд олон интеллигенциие үзэг бэшэгтэ һургахаһаа гадна, Суулгын сомоной Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай 40 гаран гэшүүдые һургажа гаргаһан байха юм. Тэдэнэйнь дунда колхозуудай һаалишад, хонишод, үндэр ургасын мастернууд ба бусад олон. Мүнөө тэдэнэр республикын солото хүнүүдэй дүй дуршэл тухай хэблэл газетэ дээрэһээ уншажа, өөһэдынгөө ажал хүдэлмэридэ халан абадаг болонхой.

Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адууша Ленинэй ордено Будажап Жанаев үзэг бэшэгтэ һуража, адуун һүрэгые зүбөөр харууһалха тухай зоотехническэ заабаринуудые уншадаг болонхой. Тэрэшэлэн тус колхозой һаалиша Дулма Эрдынеева, хонишо Сырыгма Пунсукова гэгшэд газетэ болон номуудые уншажа байдаг болоо.

Эдэ бүхы амжалтанууд халаа залуу багша Жамнин Содномовичын оролдосотой хүдэлмэриин аша үрэ мүн.

Б. Дымбрылов.

Шэнэ советскэ кинофильмнүүдые харуулнагүй

1949 ондо Кяхтын аймагай кинофикациин таһаг идейнэ удхашанар багатай хилын саадахи кинофильмнүүдые ажалшадта харуулһан юм. Тэдэ, харуулһан фильмнүүдээ ходоодоо дабтадаг заншалтай болонхой. Жэшээлхэдэ, «Наймадахи раунд» гэжэ кинофильмые хэдэн дахин харуулһанайнгаа һүүлдэ, «Һүүлшын раунд» гэжэ нэрэтэй болгоод, тэрээнээ үшөө хэдэн дахин харуулһан байха юм.

Имэрхүү ябадалнууд эндэ ходоодоо болоjо байдаг. Кинофикациин таһагай хүдэлмэри хэзээ гүримшүүлэгдэхэ юм?

А. Мэнгатханов.

Шэнэ хүсөөр хүдэлмэрилнэ

Һаяхан манай республикын леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, модо бэлэдхэлдэ ерэһэн колхознигууд-сезоннигуудай хамтын суглаанууд болоо жэ үнгэрбэ.
Нүхэр Сталинда эльгээгээ бэшэг эдэ суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. 1949—1950 онуудта модо бэлэдхэхэ намар-үбэлэй сезондо түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ уялганууд тус бэшэг соо оруулагданхай.

Модошод «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ зориулан. Эхэ орондоо элбэг ехэ модо үгэе!» гэһэн лозунг доро эрид шангаар хүдэлмэрилжэ, модо бэлэдхэлые болзорһоонь урид дүүргэхэ байһан тухайгаа болоһоо суглаанууд дээрэ мэдүүлээ, улам дээшэлүүлэгдэһэн уялганууды абаа.

Селенгинскэ леспромхоздо хүдэлмэрилжэ байһан Сэлэнгын аймагай колхознигууд модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө мартын 10 болотор дүүргээд, түсэбһөө гадуур 2800 кубометр модо бэлэдхэхэ ба 2000 кубометр модо шэрэхэ гэбэ.

Хориин аймаг дотор модо бэлэдхэлгээр түрүүлжэ ябаһан «Шэнэ ажал» колхозой сезоннигууд Советскэ Армиин һайндэр—февралиин 23 хүрэтэр даалгабарита түсэбһөө гадуур 2000 кубометр модо бэлэдхэхэ харюусалгатай уялга абаад, республикын бүхы модошодые социалистическэ мүрысөөндэ уряа.

Мүнөө «Бурмонголлес» трестын бүхы предприятинуудай коллективүүд, тэндэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд багша Сталиндаа эльгээһэн бэшэг соо абаһан хүндэтэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула эршэ зангидан хүдэлмэрилжэ байна.

Шулуутайн леспромхозой мастерска участогай коллектив (мастерынь нүхэр Безродный) модо бэлэдхэхэ үдэр бүриингөө даалгабарие 80 гаран кубометрээр үлүүлэн дүүргэнэ. Модо ашаалагшад бригадир нүхэр Савельевэй хүтэлбэри доро халаан соо 170 кубометр модо тракторна шаргануд дээрэ ашаалан, үдэрэйнгөө нормые 300 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

К. Скворцов.

Түсэбһөө гадуур 2000 кубометр

Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд Баруун-Тарбагатайн леспромхозой «Эрий» гэжэ участогта хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр модо шэрэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ажаллан январиин 4 хүрэтэр 10.395 кубометр модо шэрэжэ, сезонно түсэбэйнгөө дүүргэлтые 100 процент хүргөө.

Мүнөө эдэнэр Хориин аймагай «Шэнэ ажал» колхозой сезоннигуудай патриотическа уряае халуунаар дэмжэжэ, түсэбһөө гадуур Эхэ орондоо һайн шанартай модо ехээр үгэхын тула эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа байна.

Нүхэр Очировай бригада модо шэрэлгэ дээрэ ехэ амжалта туйлаба. Январиин 17 хүрэтэр энэ бригада түсэбһөө гадуур 2000 кубометр модо шэрэжэ, леспромхоз болон аймаг дотороо социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэн гараба.

Тус бригадын гэшүүн нүхэр Шойсоронов сезоной эхилһэнэй хойшо 900 кубометр модо таллуулжа, сезонно даалгабаряа аяар 200 кубометрээр үлүүлэн дүүргөө.

Бригада хадаа туйлаһан амжалтаараа һанаагаа заахашье амарнагүй. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрээд байһан бүгэдээрэдай хүдэлөөндэ оролсоод, үдэр бүриингөө нормые 200 гаран процент дүүргэнэ.

А. Нагаслаев.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР БЭЛЭДХЭНЭ

Черемуховска леспромхозой модошод болохоёо байгаа һунгалтануудай үдэрые элбэг ехэ модо бэлэдхэн угтахын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэжэ байна.

Бригада, звено ба модошод бүхэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой.

Автомашинаар модо шэрэлэг шофернууд нүхэд Никонов, Субботин, Гынденов гэгшэд дээшэлүүлэн абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тэдэнэр үдэрэйнгөө нормые 150 процент хүрэтэр дүүргээд, графигайнгаа дээдэ тээ хэдэн арбаад кубометр модо шэрэнэ.

Модо ашаалагша нүхэр Кубшинов, лучкист Дондуков гэгшэд үнгэр бүтээсэтэ ажалаараа леспромхоз дотороо сууда гаранхай. Элэнэр мүнөө сезонно даалгабаряа дүүргээд, түсэбһөө гадуур модо бэлэдхэжэ байна.

А. Шергина.

Монгол Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Лхамсурунай мэдүүлгэ

УЛАН-БАТОР, январиин 26. (ТАСС). Монгол Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Лхамсурун Азии тушаа США-гай политика тухай США-гэй Гүрэнэй секретарь Ачесоной хэлэһэн үгэ тушаа хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлгэ хэбэ.

Манай хамагай үнэн һайн, халуун хани Советскэ Союзые, Монгол Арадай Республикые ба манай хани барисаата Хитадай Арадай Республикые муухайгаар хардаһан Ачесоной үгэнь бүхы монгол арадай гүн гүнзэгы зэбүүрхэл хүдэлгөө гэжэ МНР-гэй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Антисоветскэ галзуу дашаада дэмырэн, Ачесон болбол Советскэ Союзай гадаадын үнэн эб политикые гүрдэхэ ба түүхын баримтануудые хазагайруулха гэжэ оролдоно. Хуулита тушаалда байдагаараашье Ачесон тэдэ баримтануудые мэдэхэ ёһотой байгаа. Господин Ачесонай һэшхэлгүйгөөр хазагайруулһан эдэ баримтануудые дахин һануулха болоноб.

«Советскэ Союз хадаа Хитадай хойто районуудые Хитадһаа таһалан, Советскэ Союзда ниилүүлжэ байна. Энэ ябуулга Гадаада Монголдо хэгдэжэ дүүрэнхэй» гэжэ Ачесон мэдүүлнэ. Энэнь эхинһээ абаад эсэстэ хүрэтэр шал худал байна. Советскэ Союз болбол монгол арадай сүлөөтэй, бэеэ даанхай ажаһууха эрхые мэдэрһэн түхайдаа хамагһаа түрүүн, үшөө 1919 оной августда бүхы дэлхэйдэ мэдүүлһэниинь элитэ. «Монгол хадаа сүлөөтэ орон мүн, тус орон доторхи бүхы засагынь сүлөөтэ арадай гарта байха ёһотой. Гадаадын нэгэшье хүн Монголой дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха эрхэгүй» гэжэ монгол арадта хандаһан хандалга соогоо Советскэ Правительство үшөө тиихэдэ мэдүүлээ бэлэй. Бүрин эрхэтэ гүрэн — Монгол Арадай Республикатай харилсахадаа, Советскэ Союз имагтал иимэ принципүүдые сагүргэлжэ баримталдаг байгаа, баримталжа байна. Тэрэшэлэн Советскэ Союз болбол ехэ ба бага бүхы бусад арадуудтай харилсахадаа эдэ принципүүдые баримталдаг байһаа гэжэ монгол арад һайн мэдэнэ.

Бусад арадуудтай тэгшэ эрхэтэйгээр харилсаха эдэ принципүүд хадаа бусадай территориинуудые эзэмдэхэ ба арадуудые боголшолхо политика эрхилэгшэдэй — господа Ачесонуудай зүгһөө хорлохоо ябадал үүсхэхэнь гайхалтайшье бэшэ.

Монгол арадые олон зуун жэлэй боголшолгоһоо сүлөөлһэн 1921 оной арадай революциин ашаар, гадаада ба дотоодын дарлагшадта эсэргүү ябуулһан шарүүн тамсал дотор монгол арадай сүлөөтэ, бэеэ даан ажаһууха эрхэ туйлаһаниинь мүн лэ мэдээжэ. Тиин, тэдэ шарүүн жалнуудта Советскэ Союз, агуухэ советскэ арад хадаа зоборһон монгол арадта ахадуугай түһаламжа үзүүлһын тулада хамагһаа түрүүн гараа һарбайһан юм. Манай республикын тогтонолһоо хойшо үдэр бүхэндэ Советскэ Союзай үзүүлжэ байгаа янза бүриин угааехэ түһаламжань элитэ. Имагтал энэ түһаламжын ашаар, монгол арад өөрынгөө гүрэн түрын бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа ба бэхижүүлжэ, өөрынгөө экономическа, политическэ ба культурна хүгжэлтэдэ угааехэ амжалтануудые туйлажа шадаһан байна. Эдэ амжалтануудһай эб найрамдалай тала баригша бүхы үнэн хүнүүдые мүнөө баясуулна, эдэ амжалтануудһай бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Эдэ амжалтануудые мүн Ачесоншье һайн мэдэхэ зэргэтэй. Харбээ Ачесон хардаха гүрдэхэ гэжэ оролдоо һаа, өөрынгөө үгын үг зорилгонуудые балшииса элишэлхэ.

1945 оной февралиин 11-нэй Ялтинска хэлсээнэй үедэ Монгол Арадай республикые бүрин эрхэтэ гүрэн гэжэ США-гэй правительствын хуулита ёһоор мэдэрһэние Ачесон мэдэхэ ушартай. 1945 оной октябриин 20-до болоһон плебисцидэй дүнгөөр, Хитадай урданай правительство хадаа 1946 оной январиин 5-да Монгол Арадай Республикые бэеэ даанхай байдалые хуулита ёһоор мэдэрһэн баримта, мүн 1946 оной февралиин 13-да Монгол Арадай Республикын ба Хитадай урданай правительствын хоорондо дипломатическа харилсаануудай тогтоогдоһон баримта Ачесонда мэдээжэ байна. Тогтоһон түрүүшынь үдэрһөө эхилээд, Хитадай Арадай Республикын ба Монгол Арадай Республикын хоорондо хани барисаанай үнэн сэхэ харилсаанууд байгуулагдаһаниинь мүн лэ мэдээжэ. Эдэ гүрэнүүдэй хоорондо дипломатическа нормальна харилсаанууд тогтоогдоо. Монгол Арадай Республика хадаа Корейскэ Арадай демократическа республикатай, Албаниин Арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтооһон ба бусад олон орнуудтай үнэн хани барисаата харилсаануудтай байһаниинь мэдээжэ.

Фашистска агрессидэ ба японско империализмда эсэргүү, сүлөөдэ дуратай арадуудай ниитын тамсалда Монгол Арадай республикын хабаадаһан баримтануудай тухай һануулһанайшье хэрэг юуб. Эдэ баримтанууд хадаа империалистическэ зорилгонуудаа бэелүүлхын тула сүлөөдэ дуратай арадуудай хуули ёһоной эрхэнүүдые дарахые оролдоһон США-гэй гүрэнэй департаментын господинуудта һайн мэдээжэ юм.

СССР-тэ, Хитадай Арадай Республикада ба манай орондо эсэргүү дорой толюур шашаһан Ачесонай дуугай орхижо гараһан баримтанууд иимэ байна. Гэбэшье, үнэн байдал хадаа ямаршье хардалга гүрдэлгэ, худал ябадалһаа хүсэтэй байдаг. Демократическа бүхы лагериин манлайда ябаа Советскэ Союз, бүхы дэлхэйн сүлөөдэ дуратай арадууд, тэрэ тоодо Хитадай ба Монгол Арадай Республикын арадууд хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдал, аюулгүй байдал ба хани барисаае хёрхоор хамгаална гэжэ бүхы дэлхэйн эгээлэй хүнүүд һайн мэдэхэ байна.

Правительственнэбэшэ организацинуудһаа орһон мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ экономическа ба социальна Соведэй комитедэй заседание советскэ түлөөлэгшэ орхижо гараба

НЬЮ-ЙОРК, январиин 26. (ТАСС). Правительственнэбэшэ организацинуудһаа орһон мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ экономическа ба социальна Соведэй саг үргэлжын комитедтэхи советскэ түлөөлэгшэ хадаа гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшые комитедэй составһаа гаргаха тухай советскэ дурадхалые англо-американска олонхидой абахаяа арсаһанай һүүлээр, комитедэй заседание орхижо гараба.

Малайска сүлөөлэлгын армиин манифест

ЛОНДОН, (ТАСС). Малайска сүлөөлэлгын армиин 10-дахи подразделение «сүм малайцуудһаа бүридүүлэн» байгуулха гэжэ соносхоһон манифестһээ тобшолон абажа, «Дейли Уоркер» газетэ толилон тунхаглаба.

Энэ документнь «малайска ортошогүй ой тайга соо зохёогдоод, нюусаар Англи худар эльгээгдэһэн байгаа» гэжэ «Дейли Уоркер» газетэ бэшэнэ.

Манифест соо иигэжэ хэлэгдэнэ: 10-дахи подразделени байгуулгын «энэ событи хадаа Малайеын дарлагдаһан арад зонтой һаналаа нэгэдхэхэ чадал бүри ехээр бэхижүүлхэ байна, эдэ зоной зэргые бутаргаха ба үндэһэ яһанай харшалалдаа һужэрөөхэ гэһэн түсэбүүдые таһалдуулха. Малайска коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, малайска арадай демократическа республикын программануудые бэелүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэнэбди».

Малайеын бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэлдэ уряалаад, манифест дүүргэгдэһэн байна.

Японско компартиин ЦК-гэй секретариадай состав

ТОКИО, январиин 26. (ТАСС). Японско компартиин ЦК-гэй 18-дахи пленумэй шиидхэбэреэр, КПЯ-гэй политбюрогой составта Сейици Сиракава оруулагдаа. 1947 ондо Сиракава хадаа КПЯ-гэй ЦК-гэй гэшүүдтэ һунгагдаһан ба Канто районой партийна комитедэй түрүүлэгшээр ажаллаһан байна. 1949 ондо Сиракава тус хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөөд, Японско компартиин ЦК-гэй пропагандын ба гэгээрэлэй таһагые даагшаар томилогдоһон байгаа.

КПЯ-гэй ЦК-гэй секретариадай составта: генеральна секретарьта Токуда, секретариадай гэшүүдтэ—Сандзо Носака, Рицу Ито, Иосио Сига, Иодзиро Конно, Сейици Сиракава, Кодзо Камеяма, Сионци Касуга, Сатоми Накамада, Цунесабуро Такенака, Соициро Мацумото, секретариадай гэшүүдэй кандидадуудта — Рюдзи Нисидзава ба Эцуро Сиино гэгшэд һунгагдаа.

Чунцинда тибетскэ демокрадуудай суглаан болоо

ШАНХАЙ, январиин 25. (ТАСС). Чунцинһаа абтаһан мэдээсэлые Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, январиин 24-дэ Чунцинда хэдэн тибетскэ демокрадууд Тибедэй проблемые зүбшэн хэлсэхын тула суглаа хэбэ. Эдэнэр болбол США, Англи, Инди ба Непал худар «һайн хүсэлэй мисси» гадагые эльгээхэ гэһэн Лхассын засагаархидай хараалалгые нэгэн һаналаар буруушаагаад, Хитадай Арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгые дэмжэһэн байна.

Тибет арад хадаа дарлал боголшолгоһоо тэрээнииe Арадай сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүдэй шадаал һаа һаяар сүлөөлхыень хүсэнэ гэжэ тус демокрадууд мэдүүлбэ.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин Главнокомандалагша Чжу Дэ тибет арадые сүлөөлхөөр бүрин шиидэһэн тухайдаа дахин мэдүүлээ гэжэ, мүн Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд Тибедые дары сүлөөлхын тула бүхы хүсэеэ табиха гэжэ, Хитадай компартиин ЦК-гэй Баруун-урдахи бюрогой единэ фронтын асуудалнуудые эрхилдэг хүтэлбэрилэгшын орлогшо Чэн Цзе-Цянь суглаан дээрэ хэлэбэ.

Мауно Пеккалын 60 наһанай ой

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Президентын тушаалда Финляндиин арадай демократическа союзһаа (ДСНФ) кандидат, сеймын депутат Мауно Пеккалын 60 наһанай ой январиин 27-до гүйсөө. Энээнтэй дашарамдуулан, тэрэнэй ажабайдал ба ажал-ябуулгада зориюулжа, центральна бүхы газетэнүүд олон материал толилбо. Пеккала хадаа хүдэлмэришэд ба жэжэ газар элдүүрилэгшэдэй аша туһын түлөө хододоо тэмсэдэг байгаа, тэмсэжэ байна, Советскэ Союзтай хани барисаатай ба эб найрамдалтай байхые хүсэдэг хүн гэжэ демократическа хэблэл тэмдэглэнэ.

Итальянска шэнэ правительство

РИМ, январиин 27. (ТАСС). Шэнэ кабинедэй списогые де Гаспери республикын президентдэ хүргэбэ. Тэрэ списогтэнь: министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ ба Итальянска Африкын хэрэгүүдые эрхилхэ министрын уялга саг зуура гүйсэдхэгшэ—Альчиде де Гаспери; гадаадын хэрэгүүдэй министр — Карло Сфорца; дотоодын хэрэгүүдэй министр —Марио Шельба ба бусад ороһон байна.

Кабинедэй составта христианска демокрадуудай, республиканецуудай ба сарагатовецуудай партинуудай түлөөлэгшэд ороо.

ХИТАД-ВЬЕТНАМСКА ХИЛЭ ДЭЭРЭХИ БАЙДАЛ

Французска сэрэгүүд гоминдановецуудтай нүхэсэнэ

ШАНХАЙ, январиин 27. (ТАСС). Хитадай хилэ шадэрхи Као Банг городой оршондо ехэ байлдаанууд болоожо, дүрбэн үдэрэй турша соо — январиин 17 хүрэтэр вьетнамска сэрэгүүд 20 мянган гоминдановецуудай 4 мянгыень үгы хэжэ гэжэ вьетнамска радио дамжуулба. Эдэ гоминдановецууд французска истребительнүүдээр халхалагдан, Вьетнамай территори дээрэ шэлжэн ороһон байгаа.

Январиин 13-һаа 17 хүрэтэрхи үе соо вьетнамска сэрэгүүд гоминдановска зуугаад солдадуудые, нилээд ехэ зэбсэг ба һомо хэрэгсэлнүүдые, тэрэшэлэн нюуса документнүүдые буляажа абаа. Тэдэ документнүүд доторнь хитад-вьетнамска хилэ шадарай районуудта хитадай гоминдановска арминууд ба французска сэрэгүүдэй хоорондо хэгдэхэ хани харилсаанай түсэб найруулагдаһан байба гэнэ.

Чита городто колхознигууд-шатаршадай областной хоёрдохи турнир бо... бо. Тус турнирта нёдондо областиин чемпион болоһон Агын Бурят-Монгол... национальна округой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шатаршан Цынгэ Батом... кусв илаба. Хоёрдохи һуури тус округой Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажах... артелиин залуу колхозник Гладиатор Копылов эзэлһэн байна. Гурбадахи һу... рие Хёлгын районой «Путь к социализму» колхозой гэшүүн Дашэ Балд... эзэлээ.

Турнир хадаа Читын областиин Бурят-монгол залуушуулай дунда талант... шатаршадай ургаһание харуулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: турнирай илагша Ц. Батомункуев (баруун гарһаа) Д. Ян... маевтай наадажа байна. **В. Шергов, А. Кривцовай фото.**

ШАТАР

РСФСР-эй Дальне-Восточно зонын колхознигуудай шатарай турнир

Январиин 28-да Улан-Удын республиканска лекториин байшан соо Российска Федерациин Дальне-Восточно зонын колхознигуудай шатарай турнирай нээлгэ болобо. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр М. М. Хабалов турнирые нээхэ зуураа, турнирта хабаадагшадта творческо амжалтануудые хүсэһэн байна. Удаань республиканска шатарай секциин түрүүлэгшэ нүхэр Мамилов турнирта хабаадагшадые Улан-Удын шатаршадай үмэнэһөө амаршалаа.

Турнирай главна судья Власов-Майский турнирта наадаха гуримые соносхобо. Удаа тээнь жээрбэ барилга болоо. Жээрбэ бариһанай ёһоор, наадалгада хабаадагшад доро дурсагдаһан номероор турнирай таблица дээрэ бэшэгдэбэ.

Копылов (Читинскэ облас... Меньшенин (Приморско хизаа... Ринчинов (БМАССР), Якуш... (Амурска область) Афанась... (Якутска АССР), Пассар (Ха... ровска хизаар), Эрдынеев... Чердонов (БМАССР) гэгшэд... лоно.

Түрүүшын турта бүхы дос... нууд дээгүүр эрид шанга тул... даанууд болобо.

Бурят-Монголой түлөөлэгшэ... наһатай колхозник Эрдыне... Приморскын шатаршан Мень... нинтэй наадажа, тэрээние шуу...

Ринчинов Хабаровска хиз... рай шатаршан Пассартай наад... шүүгэ. Якушин — Афанасьев... Копылов—Чердонов гэгшэдэй... даһан партинууд хойшолуула... ба.

Түрүүшын турта Эрды... Ринчинов хоёр нэгэ нэгэ очко...

Колхозуудай барилга

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые ажалай амжалтануудаар тэмдэглэхын тула Закаменай аймагай түрүү колхозууд үбэлэй үедэ ябуулагдаха хүдэлмэринүүдые эрхимээр бэелүүлжэ байна. Мыло-Бортын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд колхозойнгоо культурна ажабайдалые эрид һайжаруулхын түлөө барилгын ехэхэн хүдэлмэринүүдые хэжэ байнхай. Колхозойнгоо центртэхи малажалай фермэнүүд шадар банинуудые шэнээр барижа, ашаглалгада оруулба.

Мүн малажалай стандартна барилгануудые 1950 ондо барижа дүүргэхээр хараалаад, барилгын материалнуудые бэлэдхэжэ байна. Тэрэшэлэн Улэкшэнэй сомоной Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозойхид клуб конторо хоёрые шэнээр бариха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулжа эхилээ.

Г. Захаров.

Туршалгын опорно пунктнууд

Юрөөгэй малажалай турш... гын станци болбол энэ оной I... хи квартал соо Яруунын, Му... шэбэрэй ба Зэдын аймагу... туршалгын опорно пунктну... эмхидхэхэ байна. Эдэ пункт... хадаа малай үүлтэрые һайжар... ха, тэрэнэй ашаг шэмые д... лүүлхэ болон бусад научна ш... жэлэлгын хүдэлмэринүү... ябуулха юм.

Н. Очиров

5 үдэр соо 16000 түхэриг

Зэдын аймагай нөөсэлгын к... 2 процентнэ урьһаламжын об... цяар шүүһэн ажалшадта 5 үд... турша соо 16000 түхэриг түлэ...

Д. Чимит...

Шэнэ пьесэ зүбшэн хэлсэгдэбэ

Бурят-Монголой уранзохёолшодой союзда залуу драматург Д. Батожапов «Фермэ дээрэ» гэжэ 3 акттай пьесэ уншаба. Энэ пьесэ малажалай фермэ дээрэхи байдалые харуулна. Тус пьесэ соонь шухала асуудал харуулагдаһан байна. Пьесые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшад тэрэнэй дутуу дунда зүйлнүүдыень элирүүлээд, автортонь зохихо заабари үгэбэ.

Һурагшадай эдэбхи

Хориин аймагай дунда һур... лиин һурагшад Анаагай сом... Ждановай нэрэмжэтэ колх... ошожо, тарилгын бэлэдхэлэй... дэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр... һалнад.

Һурагшад М. Дугыров, Д. ... наев, А. Шагдаров, Д. Ванза... ба бусад таряа сэбэрлэлгэ... хүдэлмэрилхэ зуураа һайн ж... нүүдые харуулна.

Д. Жамсу...

ТОБШО ҺОНИНУУД

◆ **Хүдөөгэй клуб.** Яруунын аймагай Поперечное тосхондо үнгэрэгшэ намар хүдөөгэй клуб нээглээ һэн. Тэндэ тосхоной залуушуул олоороо сугларжа, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Мүн эндэ кружогууд хүдэлмэреэ эхилээ. Лекци ба элидхэлнүүд болоно.

◆ **Радио-концерт.** Сосново-Озерскын № 1 хүүгэдэй сад (даагшань нүхэр Антонова) СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтануудта зориюулагдаһан радио-концерт бэлдэжэ байна. Концертынь программада Сталин тухай, Эхэ орон тухай дуунууд ба революциин вождьнор тухай шүлэгүүд ороно.

◆ **14 хони абаба.** Хориин аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон 65 наһатай үбгэн Цымпиловэй бүлэ 1949 ондо хонидоо хоролтогүй, тобир тарганаар руулһанайнгаа түлөө ажалай... мэлтэ түлөөһэ—14 хони а... Мүнөө 476 хони харууһална... дэнь һайнаар ондо оруула... байна.

◆ **Колхозно һургуулиин агитаторнууд.** Улан-Удын кол... хүтэлбэрилхы кадрнуулые бэ... хэ гүрэнэй һургуулиин 25 а... торнууд Пригородно районой... гуулиин участогууд дээрэ хү... рилжэ эхилбэ.

◆ **Һурагшад каток дээрэ.** Хашшэбэрэй аймагай Сутайн... лэй һургуулиин дэргэдэ каток... дэбэ. Тэндэ һурагшад амар... үдэр бүхэндэ халтирна.

Харюусалгата редактор **Д. Д. ЛУБСАН...**

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан Удэ уд Ленина 28 (ТАЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80 зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-62; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—18

Н—02222. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 13.000.